

IHMISKAUPAN UHRIEN **AUTTAMISJÄRJESTELMÄ**

TILANNEKATSAUS

1.1.—31.12.2019

Pakkotyöhön joudutaan myös Suomessa

Tilastot koko vuodelta 2019 - asiakasmäärät kaksinkertaistuneet parissa vuodessa

Auttamisjärjestelmä on ihmiskauppa-asioiden One Stop Shop

SISÄLLYSLUETTELO

Aluksi.....	3
One Stop Shop - Yhden luukun taktiikka ihmiskauppa-asioissa	4
Pakkotyötä tehdään myös Suomessa - auttamisjärjestelmän tilannekatsaus vuodelta 2019	6
Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän asiakkaat tilastoina	9
Esitykset auttamisjärjestelmään ottamiseksi.....	9
Uudet asiakkaat 1.1. - 31.12.2019	10
Kaikki asiakkaat 31.12.2019	15
Auttamisjärjestelmän tekemä virallinen tunnistaminen	17
Auttamisjärjestelmän antamat harkinta-ajat.....	17
Auttamisjärjestelmän henkilökunta.....	18
Yhteystiedot.....	18

Auttamisjärjestelmällä on ollut tuottelias vuosi. Maaliskuussa auttamisjärjestelmä ja Heuni julkistivat selvityksen lapsiin ja nuoriin kohdistuvasta ihmiskaupasta ja hyväksikäytöstä Suomessa. Kesällä taas julkaistiin auttamisjärjestelmän laatima selvitys siitä, kuinka ihmiskauppa näyttäytyy suomalaisessa uutismediassa.

Samalla IHME-hankkeen aikana luodut ja aloitetut esitutkintaviranomaisten koulutukset ovat jatkuneet sekä poliisissa että rajalla. Vaikka hanke tulikin päätökseen kesällä 2019, jäivät projektissa laaditut koulutusmoduulit pysyväksi osaksi esitutkintaviranomaisten koulutusta.

Vuoden aikana auttamisjärjestelmä on vastaanottanut ennätysmäärän esityksiä henkilön ottamiseksi auttamisjärjestelmän asiakkaaksi. Uusia asiakkaita otettiin järjestelmään ennätysmäärä (229 henkilöä), ja asiakkaiden kokonaismäärä on yli kaksi kertaa suurempi kuin vuonna 2017.

Auttamisjärjestelmän neuvonnalle tarvetta

Samaan aikaan yhteydenotot auttamisjärjestelmään sekä nettisivujen että infopuhelimen kautta ovat lisääntyneet huomattavasti. Viranomaisten lisäksi soittaja on yhä useammin ollut Suomessa tavalla tai toisella hyväksikäytetty henkilö tai tavallinen kansalainen, joka on huolestunut kohtaamansa henkilön tilanteesta.

Yhteydenottoja ei tilastoida, mutta auttamisjärjestelmän pieni tiimi huomaa yhteydenottojen määrän kasvun arjessaan. Kasvua pidetään tietenkin positiivisena - meitä selvästi tarvitaan entistä enemmän!

Kuntien velvollisuuksia kirkastettu

Vuonna 2019 saavutettiin myös eräänlainen virstanpylväs, kun Eduskunnan apulaisoikeusasiamies antoi kesäkuussa ratkaisun

(EOAK/3489/2017) ihmiskaupan uhrin palveluiden tuottamisesta eräässä suomalaisessa kaupungissa. Ratkaisun mukaan uhrin oikeuksia oli loukattu tavalla, joka on vakavasti vaarantanut asiakkaan oikeusturvan ja hänen erityiset oikeutensa ihmiskaupan uhrille annettaviin auttamistoimiin.

Apulaisoikeusasiamies piti välttämättömänä, että kunta laatii yleisen suunnitelman toimintatavoistaan ihmiskaupan uhrien auttamisessa ja huolehtii siitä, että kunnassa on toimiva rakenne auttamiseen. Kunnan tulee myös huolehtia siitä, että sen työntekijöillä on selvä käsitys ihmiskaupan uhrien auttamiseen liittyvästä vastuunjaosta.

Vaikka päätös ja siihen johtaneet seikat ovatkin sinänsä surullista luettavaa, päätöksellä on ollut myönteisiä seurauksia. Päätös on huomioitu useissa kunnissa. Lisäksi se on osaltaan selkeyttänyt kunnille - ja miksei muillekin - sitä, mitä ihmiskaupan uhrin erityiset oikeudet kunnan asiakkaana tarkoittavat.

Auttamisjärjestelmä tekee mieluusti yhteistyötä kuntien kanssa ja tukee kuntia ihmiskaupan uhrien oikeuksien toteutumisen edistämisessä. Auttamisjärjestelmä toimii kunnan työntekijöiden tukena ja tietopankkina ja meihin voi aina olla yhteydessä.

Kohti uutta

Alkanut vuosi 2020 aloittaa myös Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän viidennentoista toimintavuoden. 15-vuotisjuhlia vietetään vuonna 2021.

Uusi vuosi on aloitettu aiempaa suuremmalla tiimillä: kesällä 2019 auttamisjärjestelmässä aloitti sosiaalityöntekijä ja syksyllä sosiaaliohjaaja. Kokopäiväisesti auttamisjärjestelmän tiimissä työskentelee kokopäiväisesti nyt kymmenen henkilöä.

Kun tarvitset tietoa ihmiskaupasta ja sen tunnistamisesta, ihmiskaupan uhrien auttamisesta sekä kaikkeen siihen liittyvästä, on etu että tieto löytyy yhdestä paikasta.

Auttamisjärjestelmän apuun voi turvautua viranomainen, yksityinen kansalainen, yrittäjä tai järjestö - sekä tietenkin ihmiskaupan uhri.

Samasta paikasta löytyy kiireellinenkin apu ihmiskaupan uhrille.

Yhden luukun taktiikasta on hyötyä.

ONE SHOP STOP

Yhden luukun taktiikka ihmiskauppa-asioissa

ASiantuntijuutta!

Tietoa ei tarvitse etsiä - se löytyy auttamisjärjestelmästä.

Ihmiskauppa.fi -nettisivut sekä infopuhelin toimivat 24/7.

TUKENA ESITUTKINNASSA!

Auttamisjärjestelmä toimii esitutkintaviranomaisen apuna pitäen huolta uhrista. Uhrin turvallisuudesta huolehditaan yhteistyössä esitutkintaviranomaisen kanssa.

YHDENMUKAISUUTTA!

Kun päätökset auttamisjärjestelmään ottamisesta tehdään yhdessä paikassa, ne on helpompaa pitää yhdenmukaisina.

Auttamisjärjestelmään kohdistuu myös huijausyrityksiä, joiden havaitseminen vaatii tietoa ja kokemusta.

APUA! NYT!

Kiireellinen apu ihmiskaupan uhrille voi olla vain yhden puhelun tai viestin päässä.

KOULUTUSTA!

Koulutusta on tuotettu mm. esitutkintaviranomaisille ja kunnille sekä monille muille tahoille.

TUKENA KUNNALLE!

Auttamisjärjestelmä toimii tietopankkina kunnille ihmiskaupan uhrin oikeuksiin ja auttamiseen liittyvissä asioissa.

OHJAAMME ETEENPÄIN

Auttamisjärjestelmä neuvoo ja antaa tietoa monissa eri tilanteissa oleville henkilöille ja ohjaa heidät tarvittaessa eteenpäin.

APUA UHRILLE!

Apu ihmiskaupan uhrille löytyy auttamisjärjestelmästä. Auttamisjärjestelmä varmistaa, että uhrin oikeudet toteutuvat. Kokeemuksesta toipuminen voi alkaa.

PAKKOTYÖTÄ

TEHDÄÄN MYÖS SUOMESSA

VUONNA 2019 IHMISKAUPAN UHRIEN AUTTAMISJÄRJESTELMÄÄN OHJATTIIN KYMMENIÄ HENKILÖITÄ, JOIDEN ARVELLAAN JOUTUNEEN PAKKOTYÖHÖN SUOMESSA. LUKUISAT PAKKOTYÖEPÄILYIHIN LIITTYVÄT YHTEYDENOTOT KERTOIVAT JO HUOMIONARVOISESTA ONGELMASTA, JOTA ON KUITENKIN ALETTU TUNNISTAA ENTISTÄ PAREMMIN.

Pakkotyöhön on jouduttu erityisesti ravintolatyössä, siivousalalla ja rakennusalalla. Pakkotyön piirteitä on havaittu myös yksityisten perheiden kotiapulaisten olosuhteissa sekä maataloilla tehtävässä työssä.

Pakkotyön uhriksi joutuu tavallisesti muu kuin Suomen kansalainen, mutta työnantajapuolella tavataan myös suomalaisia.

Pakkotyöhön Suomessa mahdollisesti joutuneita henkilöitä otettiin vuonna 2019 asiakkaaksi 33.

Lisäksi auttamisjärjestelmä on vastaanottanut yhteydenottoja huomattavasti suuremmalta määrältä henkilöitä, jotka epäilevät joutuneensa Suomessa työvoiman hyväksikäyttöön ja jopa pakkotyön uhriksi. Näiden yhteydenottojen määrää ei tilastoida.

Toisinaan yhteyttä ottanut henkilö haluaa ainoastaan pohtia omaa tilannettaan ja vaihtoehtojaan. Auttamisjärjestelmä tarjoaa tällöin keskusteluapua.

Yhteyttä ottaneelle voidaan tarjota myös ohjausta muiden palveluiden piiriin, jos hän ei ole joutunut juuri ihmiskaupan uhriksi.

Yhteydenottoja huolestuneilta kansalaisilta

Auttamisjärjestelmä on vuonna 2019 saanut kasvavassa määrin

Yhä useampi ilmoittaa huolestaan auttamisjärjestelmälle. Kuvituskuva.

yhteydenottoja myös huolestuneilta kansalaisilta.

Joku on saattanut huomata tutun lounasravintolan työntekijän olevan väsynyt ja jatkuvasti töissä. Seksinostajaa on jäänyt huolestuttamaan seksiä myyneen henkilön tilanne.

Soittajan kanssa keskustellaan eri tavoista lähestyä tilannetta sekä siitä, voisiko asiasta tehdä ilmoituksen viranomaisille, esimerkiksi poliisiin tai työsuojeluviranomaiselle. Usein ratkaisuja löydetäänkin

keskustelemalla.

Yhteydenottojen kasvanut määrä on merkki siitä, että ihmiskauppaa ja muuta ihmisten hyväksikäyttöä on alettu tunnistaa entistä paremmin.

Pakkoavioliittoja yli kaksinkertainen määrä

Pakkoavioliittoja tunnistettiin yli kaksinkertainen määrä edellisvuoteen verrattuna. Yhteensä pakkoavioliittoon liittyvän ihmiskaupan uhreja otettiin auttamisjärjestelmän asiakkaaksi 52.

20 heistä oli joko joutunut pakkoavioliittoon Suomessa tai niin, että liitto oli solmittu ulkomailla ja jatkunut Suomessa.

Puoliso oli saattanut saapua Suomeen myös perhesiteen perusteella myönnettyllä oleskeluluvalla. Vaikka puoliso on voinut matkustaa Suomeen yksin, ei kyseessä kuitenkaan ole ollut vapaaehtoinen avioituminen. Suomeen saavuttuaan avioliittoon pakotettu puoliso on voinut joutua ihmisarvoa loukkaaviin olosuhteisiin.

Suomessa pakkoavioliittoja tunnustetaan erityisesti tilanteissa, joissa viranomaisten on täytynyt puuttua perheessä tapahtuvaan lähisuhdeväkivaltaan. Alisteisessa asemassa olevan puolison tilanne on alkanut selvitä turvakodissa, josta otetaan yhteyttä auttamisjärjestelmään.

Ennätysmäärä Suomessa uhriksi joutuneita

Suomessa ihmiskaupan uhriksi mahdollisesti joutuneita henkilöitä otettiin vuonna 2019 auttamisjärjestelmän asiakkaaksi 70.

Tämä on huomattavasti enemmän kuin edellisvuosina. Vuonna 2016 Suomessa uhriksi joutuneita otettiin asiakkaaksi 43, seuraavana vuonna 50 ja vuonna 2018 yhteensä 52.

Suomessa seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvän ihmiskaupan uhriksi joutuneita järjestelmään otettiin yksitoista, mikä on huomattavasti vähemmän kuin vuonna 2018.

Vuonna 2018 etenkin poliisin rikoksia paljastavan toiminnan kautta tunnistettiin useita uhreja, jotka pääsivät avun piiriin. Vuonna

Pakkotyöhön liittyvää ihmiskauppaa on Suomessa havaittu muun muassa siivousalalla sekä kotiapulaisina pidettyjen henkilöiden olosuhteissa.

2019 näin ei ole tapahtunut.

Usein juuri seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvän ihmiskaupan uhrin tilanne onkin erityisen hankala: tilanteeseen liittyy hyvin kokonaisvaltaista hyväksikäyttöä ja kontrolloimista, väkivaltaa, häpeän ja arvottomuuden tunteita sekä toivottomuutta.

Tällaisen ihmiskaupan uhrin on hyvin vaikeaa päästä tilanteesta irti ilman ulkopuolista apua. Jonkun on puhallettava peli poikki. Jos näin ei tapahdu, hyväksikäyttö voi jatkua.

Auttamisjärjestelmän palveluihin hakeutui Suomessa rikolliseen toimintaan sekä kerjäämään pakotettuja henkilöitä. Kerjäämään pakotettuja henkilöitä (2 henkilöä) on painostettu myös rikolliseen toimintaan sekä pullojen keräämi-

seen varallisuuden tuottamiseksi hyväksikäyttäjille.

Uhri usein Suomessa laillisesti

Suomessa uhriksi joutuneista 19 henkilöä olivat turvapaikanhakijoita. 51 henkilöä oli Suomessa muulla statuksella. Yleisimmin uhri oli ollut Suomessa perhesiteen perusteella, EU-kansalaisena (ml. Suomen kansalaiset), esimerkiksi työperusteisella oleskeluluvalla tai kokonaan laittomasti.

Useimpia hyväksikäytetty ulkomailla

Uusista asiakkaista suurinta osaa (69 %) oli hyväksikäytetty Suomen ulkopuolella. Eniten tunnistettiin seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvän ihmiskaupan uhreja (70 henkilöä). Työvoiman hyväksi-

käyttöön liittyvän ihmiskaupan uhriksi joutuneita (43) oli yleisimmin hyväksikäytetty EU:n ulkopuolella, tavallisesti omassa kotimaassa tai sen naapurimaassa. Hyväksikäyttöön on usein sisällynyt runsasta väkivallan käyttöä.

32 asiakasta oli joutunut avioliittoon pakotetuksi kotimaassaan, mutta oli päässyt pakenemaan liitostaan toiseen valtioon. Useimmat avioliitot olivat alkaneet uhrin ollessa vielä lapsi.

Elinkaupan uhreja tunnistettiin kaksi ja lapsisotilaana oli käytetty viittä henkilöä. Hyväksikäyttö oli tapahtunut yleensä uhrin omassa kotimaassa, jossa on ollut käynnissä pitkäaikainen konflikti.

Rikolliseen toimintaan henkilöitä (4) oli pakotettu sekä EU-maissa että EU:n ulkopuolella.

Kuka ohjaa uhrin avun piiriin?

Suomessa uhriksi joutuneen on yleisimmin ohjannut avun piiriin

järjestö, turvakoti, lakimies/asianajaja tai poliisi. Yhä useampi uhri on myös ottanut auttamisjärjestelmään yhteyttä itse tai toisen henkilön avulla.

Ulkomailla ihmiskaupan uhriksi joutuneen kohtalo paljastuu usein vastaanottokeskuksessa, Maahanmuuttoviraston puhuttelussa tai prosessiin liittyvässä oikeusavustajan tapaamisessa.

Turvapaikanhakijan etu onkin, että hän keskustelelee kokemuksistaan usean eri toimijan kanssa. Nämä toimijat (vastaanottokeskuksen työntekijä, poliisi, maahanmuuttoviranomainen) voivat tunnistaa kokemuksista ihmiskauppaviitteitä ja ohjata henkilön avun piiriin.

Suomessa uhriksi joutuvalla tätä etua ei aina ole. Suomen kansalainen tai Suomessa asuva henkilö ei välttämättä käy sellaisissa viranomais- tai muissa tapaamisissa, joissa häneltä kysyttäisiin yhtä laajasti hänen olosuhteistaan ja koke-

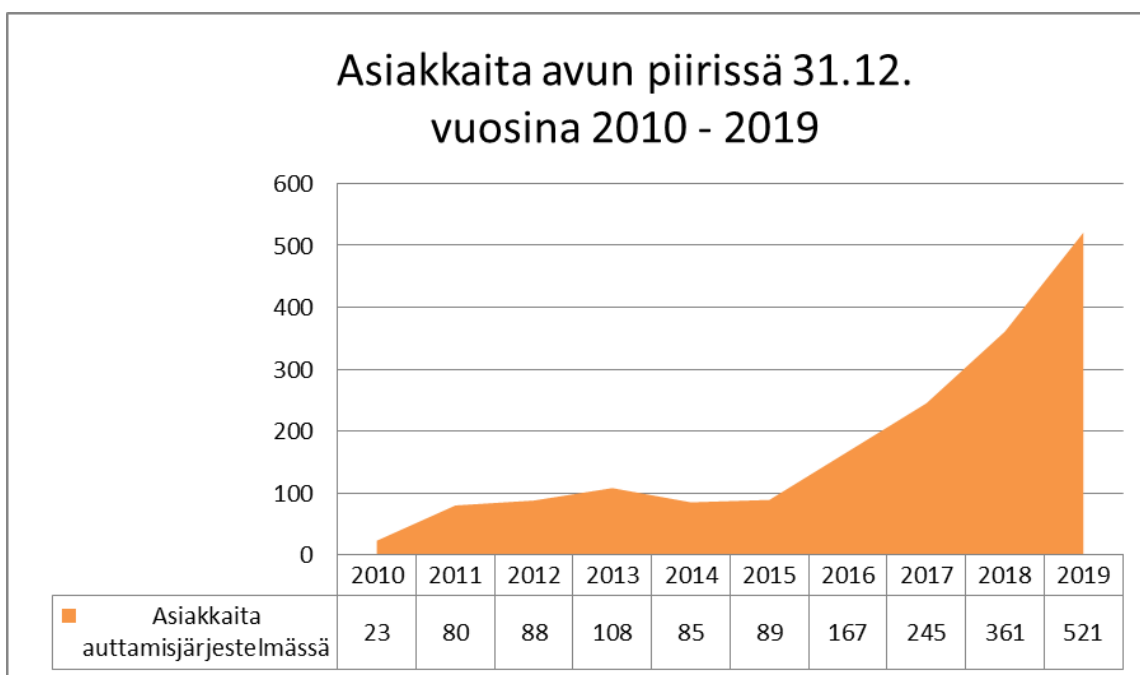
muksistaan. Tällöin hän ei myöskään kuule mahdollisuuksistaan saada apua.

Ennätysmäärä asiakkaita

Auttamisjärjestelmässä on 31.12.2019 enemmän asiakkaita kuin koskaan aiemmin, ja yli kolmannes enemmän kuin vastaavaan aikaan edellisvuonna.

521 asiakkaan lisäksi auttamisjärjestelmän palveluissa ovat myös asiakkaiden 155 alaikäistä Suomessa olevaa lasta. Yhteensä palveluissa oli vuoden 2019 lopussa 676 henkilöä.

Vuonna 2019 auttamisjärjestelmään otettiin uusia asiakkaita ennätyskelliset 229. Samalla asiakkuuteen otettiin 74 asiakkaan huollettavana olevaa alaikäistä lasta.

Auttamisjärjestelmän asiakasmäärät ovat viime vuosina kasvaneet huimasti. Jyrkkä kasvu jatkui läpi vuoden 2019.

IHMISKAUPAN UHRIEN AUTTAMISJÄRJESTELMÄN ASIAKKAAT TILASTOINA

Auttamisjärjestelmään otettiin vuonna 2019 ennätysmäärä uusia asiakkaita. Seuraavilla sivuilla kerrotaan tilastojen keinoin, ketä he olivat ja mitä heille oli tapahtunut.

Auttamisjärjestelmä ei itse tee etsivää työtä, vaan mahdolliset uhrin täytyy ohjata avun piiriin. Hakemuksen tekemistä suullisesti tai kirjallisesti kutsutaan esityksen tekemiseksi. Uhri voi hakeutua palveluihin myös itse.

Tilastot kertovat myös siitä, kuka on tunnistanut ja ohjannut mahdollisen ihmiskaupan uhrin auttamisjärjestelmään. Tämä tieto on

merkittävä ja paljastaa sen, missä ihmiskauppaa tunnistetaan ja missä sitä pitäisi kenties tunnistaa paremmin.

Auttamisjärjestelmän asiakkaaksi otetaan henkilö, joka voi olla joutunut ihmiskaupan uhriksi ja joka on sen vuoksi auttamistoimien tarpeessa. Asiakkaaksi voi päästä myös rikostutkinnassa avustava henkilö sekä asiakkaiden huollettavana olevat alaikäiset lapset.

Auttamisjärjestelmä vastaanotti vuonna 2019 yhteensä 303 kirjallista tai suullista esitystä henkilön ottamiseksi auttamisjärjestelmän

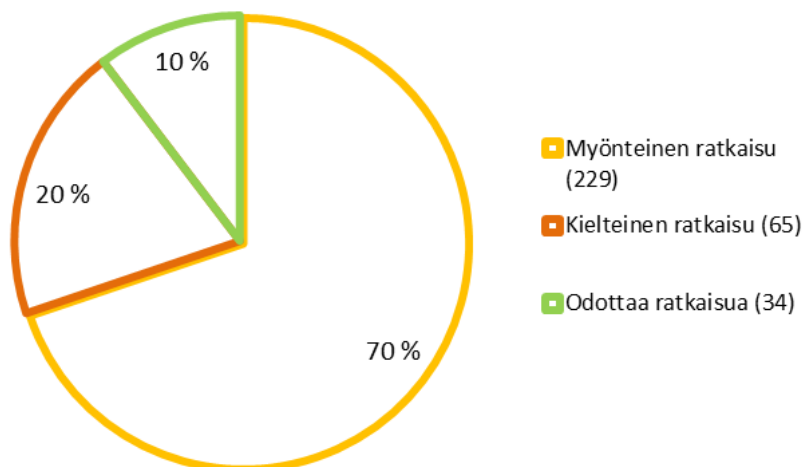
asiakkaaksi. Asiakkaaksi otettiin 229 henkilöä.

65 henkilöstä ei tullut auttamisjärjestelmän asiakasta joko siksi, ettei heidän arvioitu joutuneen ihmiskaupan uhriksi tai koska heillä ei ollut tarvetta auttamisjärjestelmän tarjoamille auttamistoimille.

Kasvaneet esitys- ja asiakasmäärät ovat aiheuttaneet ruuhkaa esitysten käsittelyssä. 31.12.2019 käsittelemättä odotti 34 esitystä. Kiireelliset tapaukset auttamisjärjestelmä pystyy edelleen hoitamaan viipymättä.

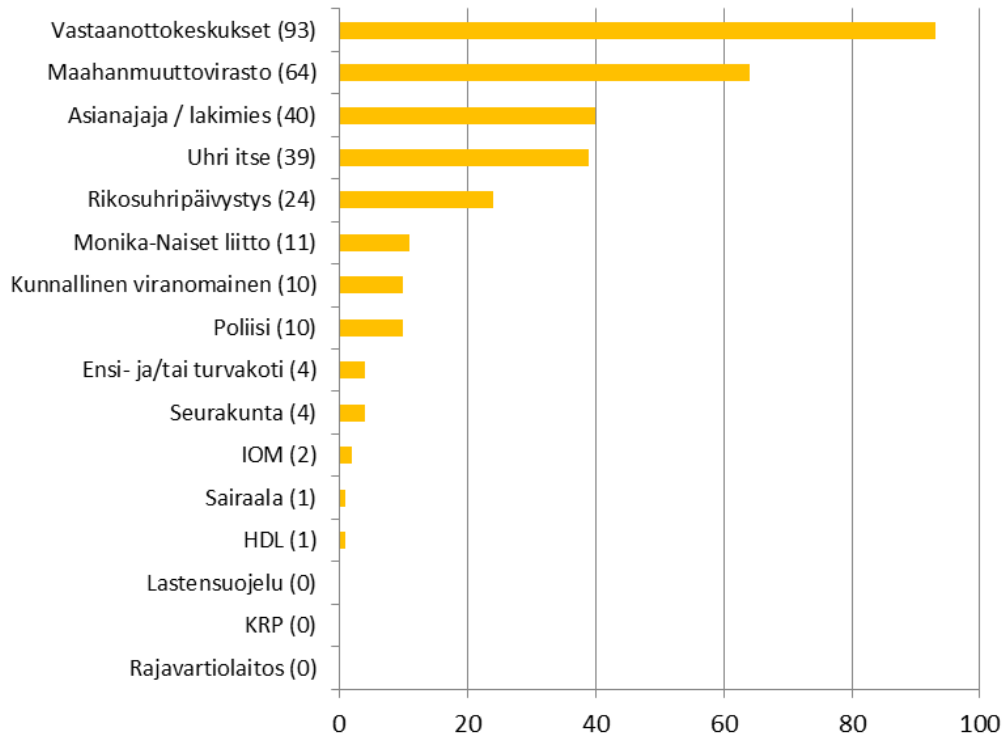
ESITYKSET AUTTAMISJÄRJESTELMÄÄN OTTAMISEKSI

Ratkaisut esityksiin (303 esitystä)

Auttamisjärjestelmään ohjattiin ennätysmäärä henkilöitä. Edellisvuonna (2018) esityksiä vastaanotettiin 228, eli neljännes vähemmän.

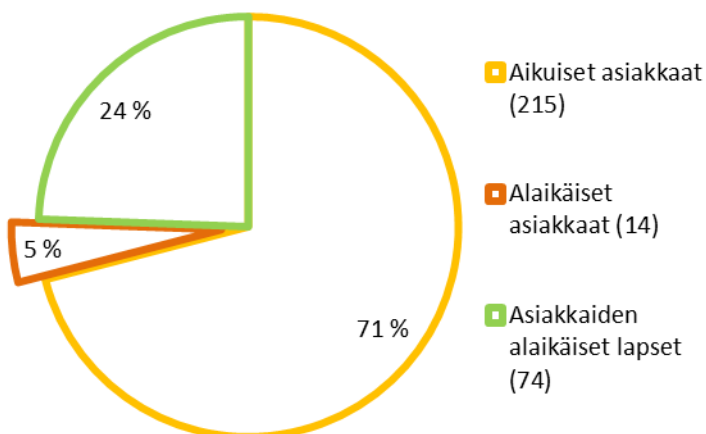
Auttamisjärjestelmään uhreja ohjanneet tahot vuonna 2019 - esityksiä 303

Tilastossa näkyvät ne tahot, jotka ovat tehneet kirjallisen tai suullisen esityksen henkilön ottamiseksi auttamisjärjestelmän asiakkaaksi. Uhrin itsensä tekemä hakemus on yleensä suullinen.

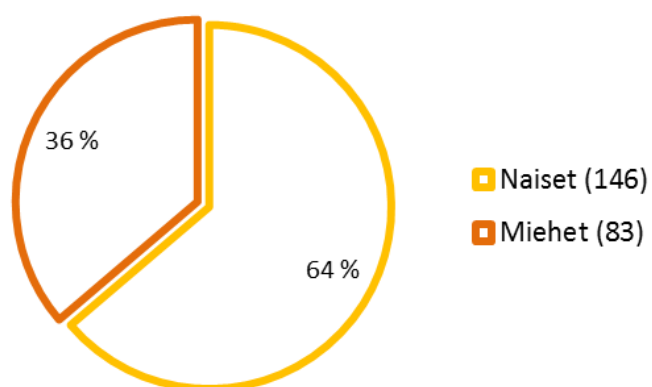
UUDET ASIAKKAAT 1.1. - 31.12.2019

Uudet asiakkaat (229 + 74)

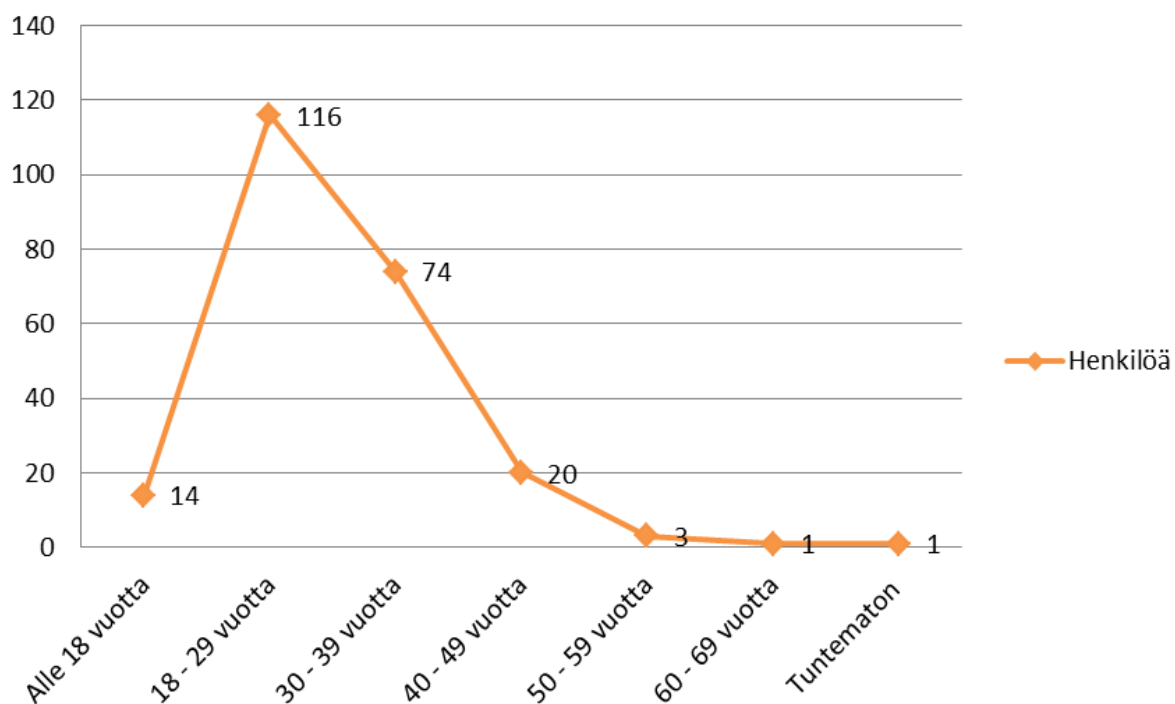
Asiakkaaksi otettiin 229 mahdollista ihmiskaupan uhria sekä 74 asiakkaiden alaikäistä lasta. Yhteensä palveluiden piiriin otettiin siis 303 henkilöä.

Sukupuolijakauma: uudet asiakkaat (229)

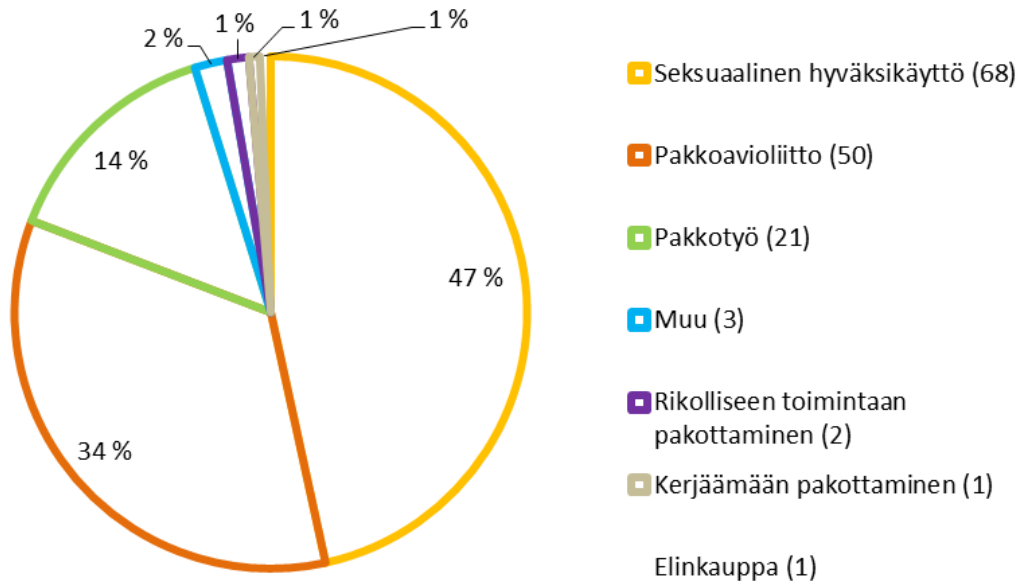
Valtaosa uusista asiakkaista on naisia.

Uusien asiakkaiden (229) ikäjakauma

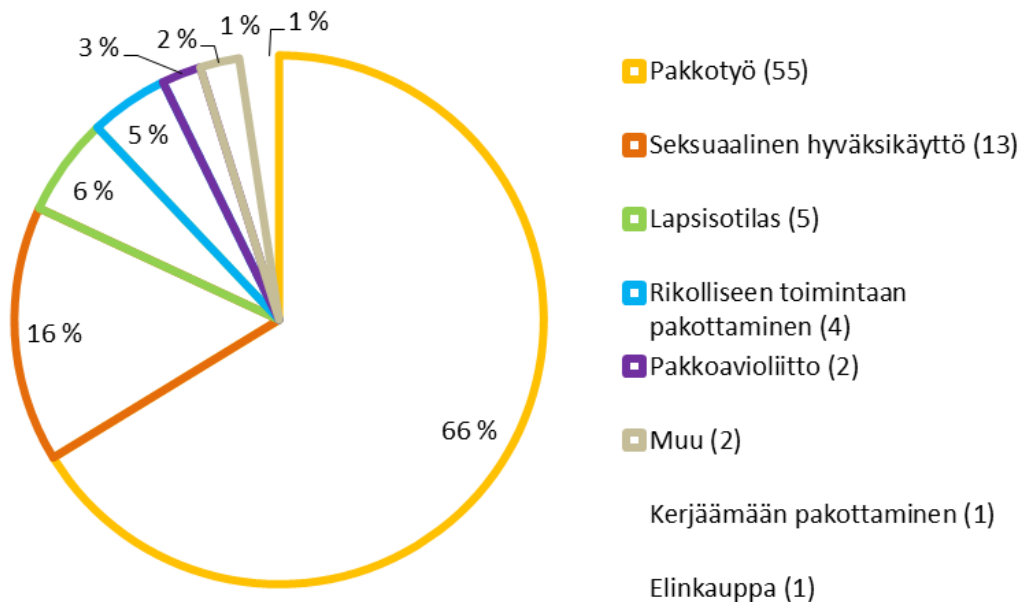
Alaikäisiä uusista asiakkaista oli 14. Yli 40 prosenttia 18-25 -vuotiasta oli joutunut ihmiskauppaan liittyvän hyväksikäytön uhriksi ollessaan alaikäinen.

Hyväksikäyttötarkoitus: naiset ja tytöt (146)

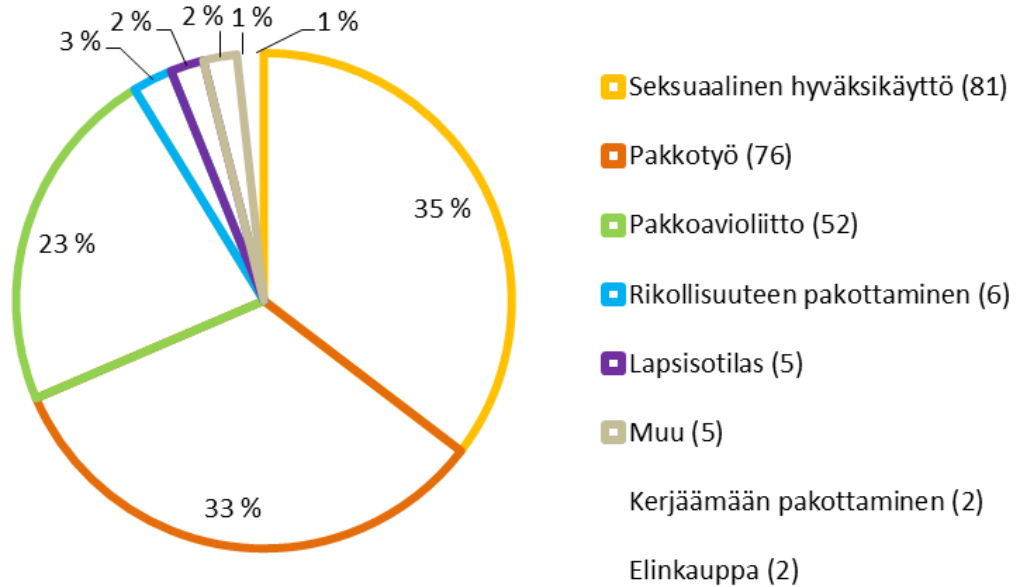
Naiset joutuvat miehiä useammin avioliittoon pakotetuiksi sekä seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvän ihmiskaupan kohteeksi. Myös miehet voivat kuitenkin olla alttiita sekä seksuaaliselle hyväksikäytölle että avioliittoon pakottamiselle. Hyväksikäyttö kohdistuu erityisesti alaikäisiin poikiin ja nuoriin miehiin.

Hyväksikäyttötarkoitus: miehet ja pojat (83)

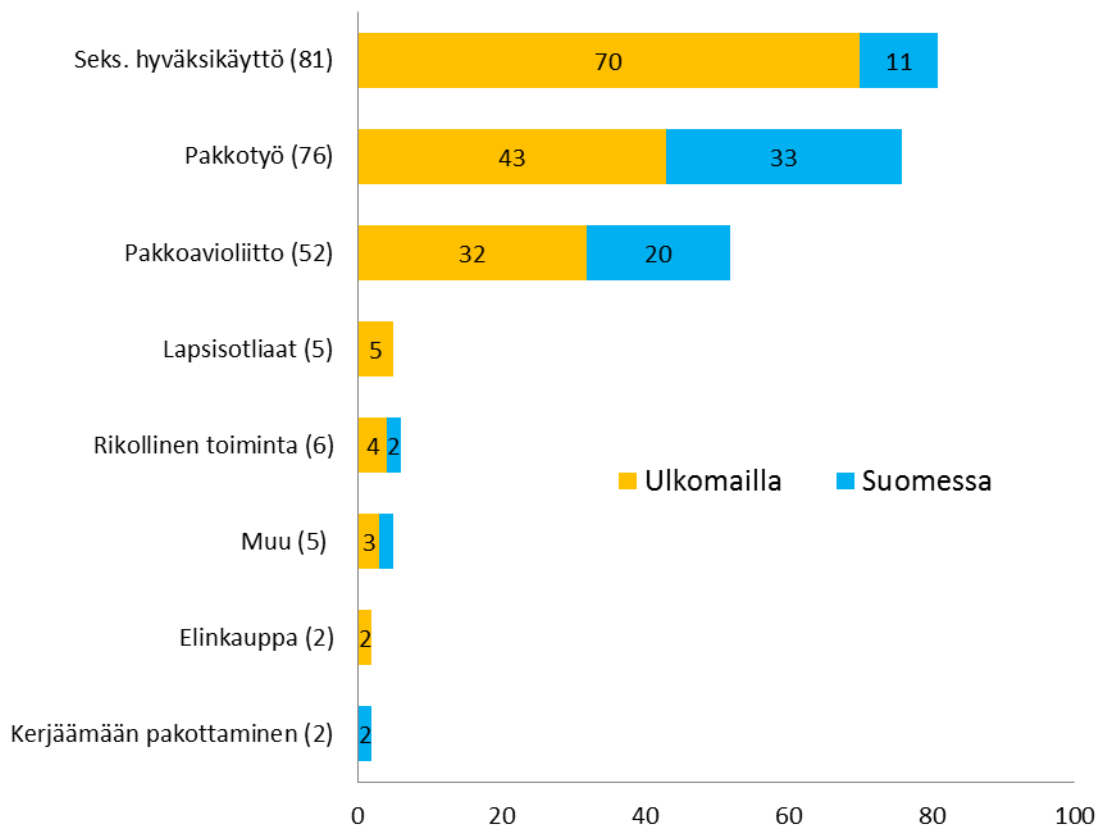

Miehet joutuvat yleisimmin pakkotyöhön. Myös lapsisotilaana käyttäminen on ihmiskauppaa. Sitä tapahtuu erityisesti konfliktialueilla.

Hyväksikäyttötarkoitus: uudet asiakkaat (229)

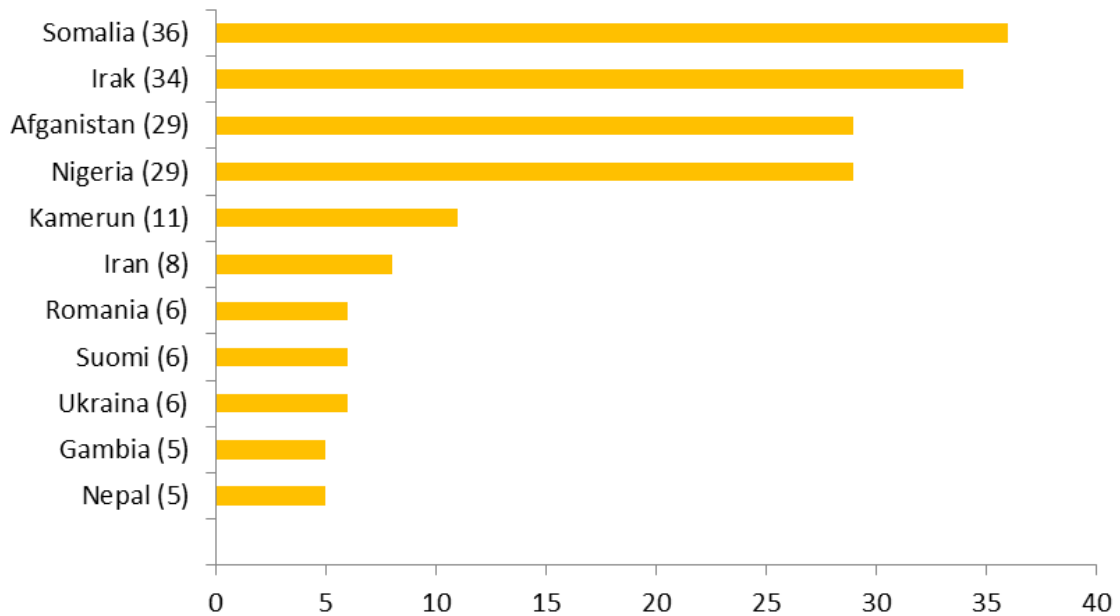

Hyväksikäyttötarkoitus ja -paikka: ulkomailla / Suomessa (229)

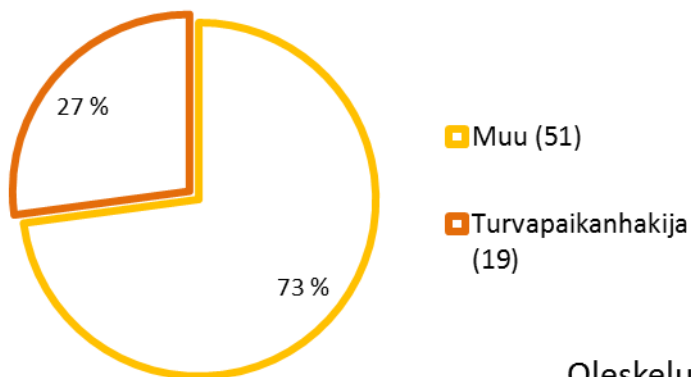
Suomessa ihmiskaupan uhriksi joutuneita on tunnistettu tänä vuonna enemmän kuin koskaan aiemmin, jopa 70 henkilöä.

Yleisimmät kansalaisuudet: uudet asiakkaat (229)

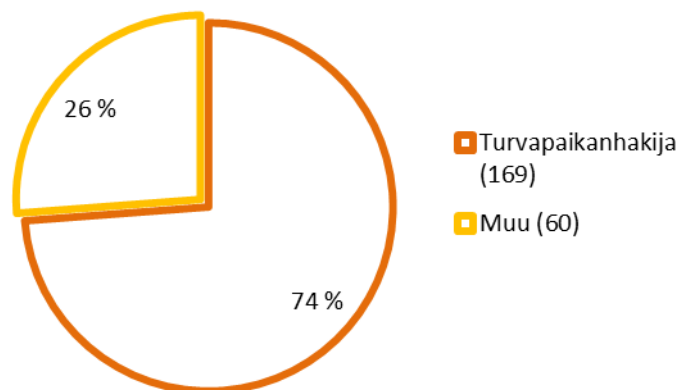

Uudet asiakkaat edustavat yhteensä 40 eri kansalaisuutta. Asiakkaiden yksityisyyden suojaamiseksi taulukossa on nähtävillä ne kansalaisuudet, joita edustaa viisi tai useampi asiakasta.

Suomessa uhriksi joutuneet (70) oleskelustatuksen mukaan

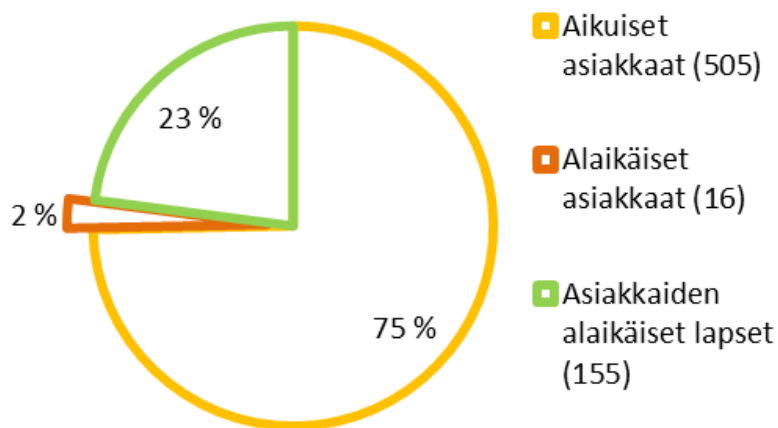

Oleskelustatus: uudet asiakkaat (229)

Kaikista uusista asiakkaista 74 % on turvapaikanhakijoita. Suomessa uhriksi joutuneista turvapaikanhakijoita on vain vajaa kolmannes. Yleisemmin hyväksikäytön kohteeksi Suomessa joutuu muulla oleskelustatuksella Suomessa oleskelevä.

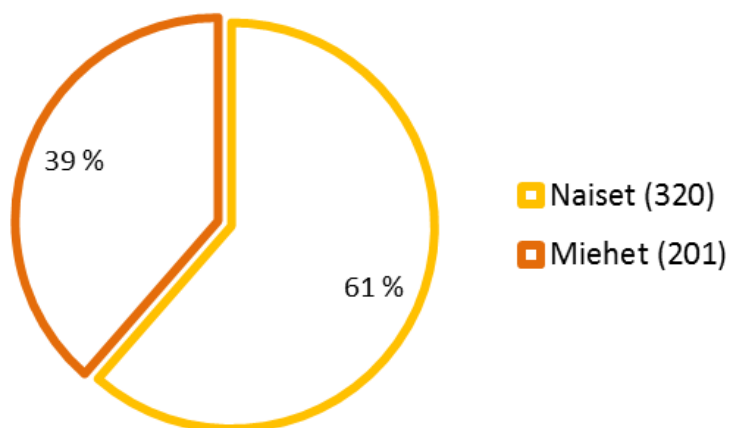
31.12.2019 auttamisjärjestelmän palveluiden piirissä olevat henkilöt (676)

Asiakkaista 48 on otettu järjestelmään alaikäisenä.

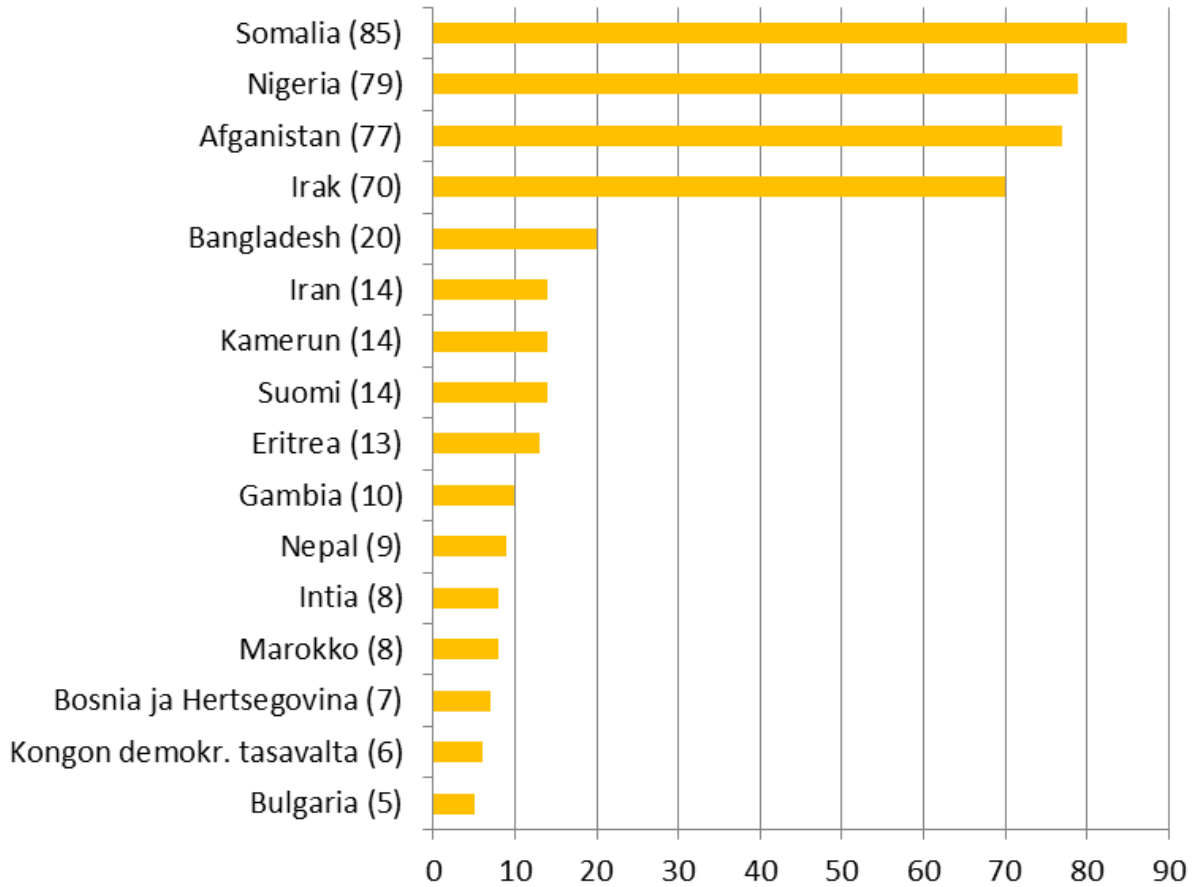
Auttamisjärjestelmässä olevat ihmiskaupan uhrien alaikäiset lapset tulevat normaalisti asiakkuuteen äitinsä mukana. Moni asiakas onkin yksinhuoltajaäiti tai muusta syystä yksin vastuussa lapsestaan/lapsistaan.

**Sukupuolijakauma:
kaikki asiakkaat (521)**

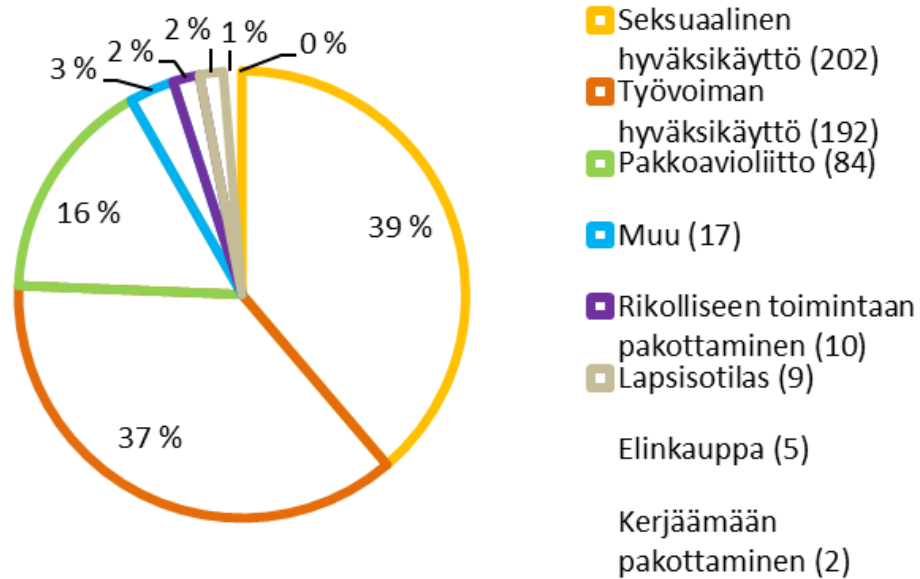
Auttamisjärjestelmässä on ennätysmäärä asiakkaita. Asiakkaiden mukana asiakkuuteen otettavien alaikäisten lasten ikää tai sukupuolta ei tilastoida, joten yllä olevassa kaaviossa on näkyvillä aikuisten sekä alaikäisten asiakkaiden eli mahdollisten ihmiskaupan uhrien sukupuolijakauma.

Yleisimmät kansalaisuudet: kaikki asiakkaat (521)

Uudet asiakkaat edustavat yhteensä 56 eri kansalaisuutta. Asiakkaiden yksityisyyden suojaamiseksi taulukossa on nähtävillä ne kansalaisuudet, joita edustaa viisi tai useampi asiakasta.

Hyväksikäyttötarkoitus: kaikki asiakkaat (521)

AUTTAMISJÄRJESTELMÄN TEKEMÄ VIRALLINEN TUNNISTAMINEN

AUTTAMISJÄRJESTELMÄ VOI VIRALLISESTI TUNNISTAA ULKOMAILLA IHMISKAUPAN UHRIKSI JOUTUNEEN ASIAKKAAN.

Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä vuonna 2019 ennättänyt arvioida 27 asiakkaansa virallista tunnistamista ihmiskaupan uhriksi.

Heistä 23 päätettiin tunnistaa ja kaksi jätettiin tunnistamatta eli heidän ei arvioitu joutuneen ihmiskaupan uhriksi. Kahden asiakkaan tunnistamisen arviointi on kesken.

Auttamisjärjestelmä arvioi asiakaidensa virallista tunnistamista silloin, kun asiakas on mahdollisesti joutunut ihmiskaupan uhriksi ulkomailla, eikä esitutkintaviranomainen ole voinut tutkia rikosta Suomessa.

Auttamisjärjestelmään otettu henkilö katsotaan vasta *mahdolliseksi* ihmiskaupan uhriksi. Tämän jäl-

keen henkilö voidaan virallisesti tunnistaa ihmiskaupan uhriksi. Virallisen eli nk. *varsinaisen* tunnistamisen voivat tehdä esitutkintaviranomainen, Maahanmuuttovirasto sekä auttamisjärjestelmä.

Ennen päätöstä asiakkaan virallisesta tunnistamisesta auttamisjärjestelmä kuulee monialaista asiantuntijaryhmää, johon kuuluu jäseniä sosiaalityön, lastensuojelun ja terveydenhuollon aloilta, poliisista, Keskusrikospoliisista, Rajavartiolaitokselta, Maahanmuuttovirastosta sekä Joutsenon vastaanottokeskuksesta. Asiantuntijaryhmän jäsenet hoitavat tehtäväänsä virkavastuulla oman perustyönsä ohessa.

Virallisesti tunnistettu ihmiskaupan uhri voi jatkaa auttamisjärjestelmän palveluissa, kunnes hän ei niitä enää tarvitse. Mikäli asiakasta ei voida virallisesti tunnistaa, päättyvät auttamisjärjestelmän palvelut. Muuta oikeusvaikutusta auttamisjärjestelmän tekemällä virallisella

tunnistamisella ei ole.

Auttamisjärjestelmän sekä asiantuntijaryhmän rajallisten resurssien vuoksi tunnistamisen arvioimista ei ole pystytty tekemään siinä mitta-kaavassa, kuin asiakasmäärä edellyttäisi. Tämän vuoksi tunnistamisen arvioimista odottaa 31.12.2019 jopa 57 auttamisjärjestelmän asiakasta.

Odottaessaan virallista tunnistamista asiakas voi kuitenkin olla auttamisjärjestelmän palveluissa ja saada ihmiskaupan uhreille tarkoitettuja auttamistoimia.

23 ASIAKASTA TUNNISTETTIIN, MUTTA 57 ASIAKASTA ODOTTAA TUNNISTAMISEN ARVIOINTIA. ODOTUSAIKANA ASIAKKAUS JATKUU NORMAALISTI.

AUTTAMISJÄRJESTELMÄN ANTAMAT HARKINTA-AJAT

Auttamisjärjestelmä on antanut harkinta-ajan 23 asiakkaalleen, jotka ovat olleet Suomessa ilman laillista oleskeluoikeutta.

Harkinta-ajat olivat kestoaltaan keskimäärin kahdesta neljään kuukautta.

Harkinta-aika voidaan antaa henkilölle, joka oleskelee Suomessa

laittomasti. Harkinta-ajan maksimipituus on kuusi kuukautta ja sen aikana uhrin oleskelu Suomessa on laillista.

Harkinta-ajan ihmiskaupan uhri voi antaa myös esitutkintaviranomainen. Voit lukea lisää harkinta-ajasta ja virallisesta tunnistamisesta osoitteessa ihmiskauppa.fi.

HARKINTA-AIKA ANNETTIIN 23:LLE LAITTOASTI SUOMESSA OLESKELLEELLE ASIAKKAALLE.

AUTTAMISJÄRJESTELMÄN HENKILÖKUNTA

Auttamisjärjestelmässä työskentelee tällä hetkellä neljä sosiaalityön ammattilaista, viisi ylitarkastajaa sekä terveydenhoitaja. Yhteensä kymmenestä tiimin jäsenestä osa työskentelee määräaikaisissa virkasuh-teissa.

Auttamisjärjestelmän sosiaalihoajaajien virkapaikat ovat Joutsenon vastaanottokeskuksessa sekä Oulun vastaanottokeskuksessa. Sosiaalityöntekijän virka-paikka on Helsingissä ja terveydenhoitaja Joutsenosa. Ylitarkastajat työskentelevät sekä Helsingissä että Joutsenossa.

Kesällä 2019 auttamisjärjestelmällä työskenteli korkeakouluharjoittelija. Hän teki työtä apulaistarkastajana yhdessä ylitarkastajien kanssa.

Koko auttamisjärjestelmän tiimi tekee liikkuvaa työtä ja matkustavat ympäri Suomea asiakasasioissa, kouluttamassa sekä erilaisissa verkostoissa ja tapahtumissa puhumassa ja keskustelemassa ihmiskauppaan liittyvistä ilmiöistä ja asioista.

Merkittävän työpanoksensa auttamisjärjestelmän toiminnalle antaa myös Joutsenon vastaanottokeskuksen johtaja.

Auttamisjärjestelmä toimii asiakastyön lisäksi ihmiskaupan uhrien tunnistamisen ja auttamisen osaamiskeskuksena ja osallistuu koulutus- ja konsultaatiotehtäviin. Näihin tehtäviin osallistuvat kaikki auttamisjärjestelmän työntekijät.

YHTEYSTIEDOT

Lisätietoa antavat:

Johtaja Jari Kähkönen

P. 02954 63 210

Ylitarkastaja Katri Lyijynen

P. 02954 63 223

Ylitarkastaja Terhi Tafari

P. 02954 63 240

INFONUMERO 24/7:

029 54 63 177

**IHMISKAUPAN UHRIEN
AUTTAMISJÄRJESTELMÄ**

ihmiskauppa.auttamisjarjestelma@migri.fi

IHMISKAUPPA.FI

@ihmiskauppa

Ihmiskauppa.fi